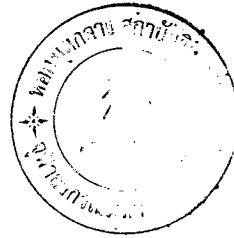

บทที่ ๑

บทนำ

ความเป็นมาของปัญหา

การมัธยมศึกษาในประเทศไทยกำลังขยายตัว และต่อไปจะขยายตัวมากขึ้นกว่าที่เป็นอยู่อีกหลายเท่า ความซับซ้อนของงานจะทวีขึ้น เมื่อเป็นดังนี้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการมัธยมศึกษาควรพิจารณาปัญหาของการมัธยมศึกษา เพื่อวางแนวทางสำหรับแก้ไขปัญหาดังกล่าว เช่น ปัญหานโยบายและเป้าหมายในการขยายงาน ปัญหาเรื่องการจัดระบบโรงเรียน ปัญหาเกี่ยวกับหลักสูตร ปัญหาเกี่ยวกับการสอนและการประเมินผล ปัญหาเกี่ยวกับครู และปัญหาสุดท้ายคือ ปัญหาเกี่ยวกับการบริหาร^๑

การดำเนินการจัดการมัธยมศึกษาในช่วงระยะแผนพัฒนาระยะที่ ๓ ประสบปัญหาหลายประการ ทั้งนี้เนื่องจากต้องขยายปริมาณการรับนักเรียน เพื่อสนองความต้องการของประชาชน ซึ่งต้องขยายตัวในโรงเรียนที่มีอยู่เดิม และการตั้งโรงเรียนใหม่ขึ้นอีกปีละมาก ๆ จากจำนวนโรงเรียนที่มีอยู่เดิม ๕๘๒ โรงเรียนปี พ.ศ. ๒๕๑๕ เป็น ๘๔๓ โรงเรียนปี พ.ศ. ๒๕๑๙ การขยายตัวอย่างรวดเร็วทำให้เกิดความขาดแคลนงบประมาณในการจัดดำเนินการเป็นอย่างมาก โรงเรียนเกือบทุกโรงในขณะนี้ขาดทั้งในด้านอาคารเรียน อาคารประกอบ วัสดุอุปกรณ์ วัสดุอุปกรณ์ ด้วยกันทั้งสิ้น การขยายตัวอย่างรวดเร็วของโรงเรียนมัธยมดังกล่าวทำให้ปริมาณนักเรียนสูงจากเป้าหมายที่กำหนดไว้เป็นอันมาก ดังตารางปริมาณนักเรียนดังนี้

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
^๑ วรวิทย์ วสันตสารกร, ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับมัธยมศึกษา (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มิตรสยาม, ๒๕๑๘), หน้า ๑๒๘ - ๑๒๙.

ตารางปริมาณนักเรียน^๒

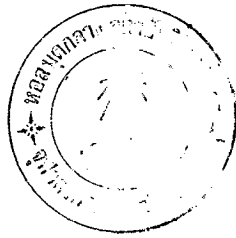
	2515	2516	2517	2518	2519
เป้าหมาย	370,700	426,000	483,100	541,700	601,300
ทำได้จริง	376,496	449,659	542,097	644,687	780,468
สูงกว่าเป้าหมาย	5,796	23,658	58,997	102,978	179,168

ถ้าจะพิจารณาจำนวนนักเรียน จำนวนห้องเรียน จำนวนครู และจำนวนโรงเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ แล้ว ใน พ.ศ. ๒๕๒๐ ซึ่งเป็นปีแรกของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมระยะที่ ๔ จะมีนักเรียนตั้งแต่ มศ. ๑ ถึง มศ. ๕ จำนวน ๘๕๒,๑๐๐ คน ห้องเรียน ๒๓,๘๐๓ ห้อง จำนวนครู ๕๕,๒๕๔ คน และจำนวนโรงเรียน ๑,๐๔๓ โรง^๓

จากปริมาณนักเรียน ห้องเรียน ครู และปริมาณโรงเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษาทั่วประเทศคงได้กล่าวมาแล้วนั้น จะเป็นสิ่งแสดงให้เห็นว่า โรงเรียนมัธยมศึกษาเป็นองค์การใหญ่ที่เติบโตอย่างรวดเร็ว มีบุคลากร ได้แก่ ครู และนักเรียนเพิ่มมากยิ่งขึ้น การบริหารงานของโรงเรียนมัธยมศึกษาจึงเป็นไปด้วยความลำบาก และต้องพบกับอุปสรรคต่าง ๆ มากมาย หากจะให้การบริหารงานดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ และบังเกิดผลดีแก่โรงเรียนแล้ว บุคคลที่เป็นตัวจักรสำคัญในการบริหารงาน ได้แก่ ครูใหญ่ หรืออาจารย์ใหญ่ ซึ่งถือว่าเป็นผู้นำของโรงเรียน จะต้องรู้จักใช้เทคนิคและวิธีการปกครองผู้ใต้บังคับบัญชา หรือผู้ร่วมงาน

^๒ กองแผนงาน กรมสามัญศึกษา, แผนพัฒนาการศึกษาระยะที่ ๔ พ.ศ. ๒๕๒๐ - ๒๕๒๔ (กรุงเทพมหานคร: กระทรวงศึกษาธิการ, เอกสารอัดสำเนา, ๒๕๑๘), หน้า ๕.

^๓ เรื่องเดียวกัน หน้า ๒๒.

คั้งที่มีผู้กล่าววว่า

การบริหารงานของโรงเรียนมัธยมศึกษาจะบังเกิดผลดีย่อมขึ้นแก่ผู้นำ ซึ่งจะเป็นผู้นำในการวางนโยบายและจุดประสงค์ ผู้นำในการบริหารการศึกษาจะต้องเป็นผู้ที่มีความเข้าใจซาบซึ้งในลักษณะและปรัชญาของการศึกษา ทั้งจะต้องใช้วิธีดำเนินการให้สอดคล้องกับการปกครองของตนด้วย เช่น ในประเทศที่มีการปกครองระบอบประชาธิปไตย ผู้นำในการบริหารการศึกษาก็ย่อมจะใช้วิธีดำเนินการ รวมปรึกษาหารือกับผู้ที่ทำงานรวมด้วย หรือให้รวมความคิดเห็นจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องของควยทุกสาขา ก็จะทำให้งานบริหารนั้นสะดวกสบาย และมีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น^๔

อุทัย หิรัญโต ได้กล่าวเน้นถึงความสำคัญของหัวหน้าหรือผู้นำว่า

ในปัจจุบันการบริหารงานของทุกองค์การจำต้องมี การกระทำร่วมกัน และติดต่อกันประสานกันอยู่เสมอไม่ว่าจะเป็นองค์การขนาดใหญ่หรือเล็กสักเท่าใด องค์การต่าง ๆ มีแนวโน้มที่จะขยายตัวเติบโตอย่างไม่หยุดยั้ง ความเป็นผู้นำ หรือความเป็นหัวหน้าคน ของผู้บริหารองค์การ เป็นสิ่งจำเป็นที่จะต้องนำมาใช้เพื่อชักจูงบุคคลให้เขามารวมมือกันทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อวัตถุประสงค์อันรวมกัน...^๕

จากแนวความคิดข้างต้นพอจะเห็นได้ชัดว่า ความเป็นผู้นำมีความสำคัญเป็นอย่างมากในการบริหารการศึกษา และในการบริหารงานขององค์การทั้งขนาดใหญ่และเล็ก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่จัดว่าเป็นองค์การเพื่อบริการ (Service Organization) ค้วยแล้ว ภารกิจหลักของสถาบันประเภทนี้จึงมุ่งกระทำประโยชน์ให้แก่ประชาชนโดยทั่วไป

^๔อุบล หุวะนันท์, การบริหารการศึกษาระดับมัธยม (พระนคร : สีสสมการพิมพ์, ๒๕๑๔), หน้า ๓๕.

^๕อุทัย หิรัญโต, ศาสตร์และศิลป์ในการบริหารงาน (พระนคร : โอเคียนส์โตร์, ๒๕๑๕), หน้า ๑๕.

งานหลักของโรงเรียนมัธยมศึกษาที่สำคัญได้แก่ งานด้านวิชาการ งานด้านบุคลากร งานด้านกิจการนักเรียน งานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน และงานด้านการเงิน ธุรการ และบริการ ดังนั้นความสำเร็จของโรงเรียนจึงขึ้นอยู่กับผู้นำ เพราะผู้นำเป็นผู้ กำหนดนโยบาย วางแผน และรับผิดชอบต่อการบริหารของโรงเรียน

งานของโรงเรียนมัธยมศึกษาจะดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพเพียงไรนั้น ย่อมขึ้นอยู่กับครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ หรือผู้อำนวยการในฐานะที่เป็นผู้บริหารโรงเรียน บุคคลดังกล่าวจึงต้องมีลักษณะของความเป็นผู้นำ ทั้งในฐานะผู้บริหารการศึกษา และในฐานะนักปกครอง ซึ่งจะต้องมีความรอบรู้และความชำนาญในการริเริ่ม วางแผนงาน รู้จักคิด และรู้จักวิธีดำเนินงาน เพื่อแปลความคิดให้เป็นการกระทำจริง ๆ โดยอาศัยกระบวนการบริหารที่ละเอียดรอบคอบและลึกซึ้ง^๖ นอกจากนั้นครูใหญ่หรืออาจารย์ใหญ่ยังเป็นผู้ นำปกครอง นำประชาชน นำคณะครู นำกรรมการศึกษา และนำบุคคลอื่น ๆ ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาในโรงเรียน^๗

แม้ว่าครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ หรือผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมศึกษาจะมีอิทธิพลในการศึกษาของโรงเรียนมากเพียงใด หากครูในโรงเรียนไม่ให้ความร่วมมือด้วยแล้ว การที่ผู้บริหารโรงเรียนดังกล่าวจะทำงานให้บรรลุจุดประสงค์ของโรงเรียนที่ตั้งไว้จะเป็นไปโดยยาก ผู้บริหารโรงเรียนต้องยอมรับว่าผู้ใต้บังคับบัญชาได้แก่ ครูในโรงเรียน มีความสำคัญต่อโรงเรียนเท่ากับตน จะแตกต่างกันก็เฉพาะบทบาทหรือพฤติกรรมของผู้บริหารโรงเรียนที่แสดงต่อผู้ใต้บังคับบัญชาที่เหมาะสมเท่านั้น ดังเช่น พิฟเนอร์ และ เชอร์วูด (Pifner and Sherwood)^๘ ได้ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำว่า

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

^๖ ภิญโญ สาร, หลักบริหารการศึกษา (กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช, ๒๕๑๖), หน้า ๘๘๕.

^๗ พัทธน์ น้อยแสงศรี, "ครูใหญ่กับความเป็นผู้นำ", มิตรครู, ปีที่ ๑๓ ฉบับที่ ๕, (มีนาคม ๒๕๑๘), หน้า ๑๘.

^๘ John M. Pifner and Frank P. Sherwood, Administrative Organization, (New York : Prentice - Hall, Inc., 1965), p. 350.

เป็นการที่ผู้นำใช้อิทธิพลในความสัมพันธ์ซึ่งมีต่อผู้ใต้บังคับบัญชาในสถานการณ์ต่าง ๆ เพื่อปฏิบัติและอำนวยความสะดวก โดยใช้กระบวนการติดต่อซึ่งกันและกัน เพื่อให้บรรลุผลตามเป้าหมายที่ใดกำหนดไว้

โกลเดอร์ (Gouldner) ได้ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะของความเป็น

ผู้นำว่า มีลักษณะ ๓ ประการคือ

- ๑. ผู้นำคือบุคคลที่ใคร่จะทำทุกอย่างเพื่อให้เกิดความสำเร็จขึ้นตามเป้าหมายของงานที่ใดกำหนดเอาไว้
- ๒. ผู้นำคือบุคคลที่ต้องช่วยผู้ให้บุคคลอื่นได้เข้ามาร่วมมือประสานงานกัน
- ๓. ผู้นำคือบุคคลที่มีสถานะภาพเป็นที่ยอมรับของบุคคลอื่น ในฐานะที่เป็นหัวหน้าทุกคนจะเขามารวมกระทำกิจกรรมเดียวกัน

สำหรับความคิดเห็นเกี่ยวกับความเป็นผู้นำ ภาวะผู้นำ และลักษณะผู้นำ ที่ใดกล่าวมาแล้วนั้น ย่อมมีความสำคัญต่อครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ ในการบริหารงานของโรงเรียนมัธยมศึกษาเป็นอย่างมาก เพราะครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ หรือผู้อำนวยการ มีบทบาทสำคัญยิ่งในการดำเนินการศึกษา เป็นบุคคลที่ใกล้ชิดกับครู นักเรียน และชุมชน เป็นผู้นำทางการศึกษา ที่มีโอกาสใช้ความรู้ความสามารถและบุคลิกภาพของตนเพื่อปรับปรุงการศึกษาของท้องถิ่นได้อย่างดี ครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ หรือผู้อำนวยการ เป็นเสมือนตัวแทนของโรงเรียน ลักษณะและนโยบายของแต่ละโรงเรียนจะเป็นไปในรูปใด ก็เห็นได้ทีลักษณะของครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ หรือผู้อำนวยการ ความเจริญหรือเสื่อมของโรงเรียนอาจจะเห็นได้ แม้แต่ควยการสังเกตจากภายนอกในทุกครั้งที่มีการเปลี่ยนแปลงครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ หรือผู้อำนวยการแต่ละคน^{๑๐}

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

^๙Alvin W. Gouldner, Studies in Leadership, (New York : Harper and Brothers Publishers, 1950), p. 5.

^{๑๐}สมพงษ์ พละสุรีย์, "การเตรียมบุคคลเพื่อเป็นผู้บริหารการศึกษา," มิตรครู, ปีที่ ๑๓ ฉบับที่ ๑๗, (กันยายน ๒๕๑๔), หน้า ๑๒.

การเป็นผู้นำมีความสำคัญต่อองค์กรมาก เปรียบเสมือนเป็นตัวฟันเฟืองของเครื่องจักร ซึ่งมีหน้าที่ควบคุมตรวจตรา ประสานงาน วินิจฉัยสั่งการ โน้มน้าวใจผู้ใต้บังคับบัญชาให้ทำหน้าที่ของตนอย่างดีที่สุด และมีประสิทธิภาพที่สุด^{๑๑}

จะเห็นได้ว่าพฤติกรรมของครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ เป็นเครื่องชี้ให้เห็นว่าผู้บริหารนั้น ๆ มีคุณสมบัติและภาวะผู้นำอยู่มากน้อยเพียงใด ทั้งนี้เนื่องจากภาวะผู้นำเป็นปัจจัยสำคัญอย่างยิ่งต่อการบริหารงาน ความสามารถ และลักษณะผู้นำมีส่วนสัมพันธ์ใกล้ชิดกับคุณภาพของโรงเรียน หรือสถาบันการศึกษาเป็นอย่างมาก ผู้วิจัยยังมองเห็นความสำคัญของการศึกษาพฤติกรรมทางการบริหารของผู้บริหารอีกประการหนึ่งคือ ตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียนมัธยมนี้เป็นตำแหน่งที่ได้รับการแต่งตั้งจากผู้บริหารระดับสูง ก่อนที่จะมีการแต่งตั้งผู้บริหารโรงเรียนควรได้มีการพิจารณาเลือกเฟ้นตัวบุคคลที่จะมาดำรงตำแหน่งอย่างละเอียดถี่ถ้วน และมีหลักเกณฑ์การศึกษาพฤติกรรมทางการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนจะสะท้อนให้เห็นถึงภาวะผู้นำ และจะช่วยให้ผู้บริหารระดับสูงสามารถพิจารณาคัดเลือกตัวบุคคลเพื่อมาดำรงตำแหน่งดังกล่าวได้ถูกต้อง ทั้งนี้เชื่อว่าพฤติกรรมทางการบริหารของครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ หรือผู้อำนวยการที่เหมาะสม จะช่วยให้งานบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และก่อให้เกิดผลดีแก่ชุมชน สังคม และประเทศชาติอีกด้วย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑. เพื่อศึกษาพฤติกรรมทางการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา
๒. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมทางการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ระหว่างบุคคลต่อไปนี้คือ ครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ หรือผู้อำนวยการโรงเรียนกับครูในโรงเรียน

^{๑๑}พรรณี ประเสริฐวงศ์ และคณะ, การจัดองค์การและการบริหาร (มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๑๕), หน้า ๔๘๐.

3. เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมทางการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา
ที่เป็นอยู่จริงกับที่ควรจะเป็น

4. เพื่อเสนอแนะแนวทางในการปรับปรุงการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา และ
คัดเลือกบุคคลมาดำรงตำแหน่งครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ หรือผู้อำนวยการ ในอนาคต
สมมุติฐาน

1. พฤติกรรมทางการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยส่วนรวม
ตาม Initiating Structure และตาม Consideration อยู่ในระดับสูงทั้งสอง
ด้าน

2. พฤติกรรมทางการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาตามความคิดเห็น
ของผู้บริหารกับครู-อาจารย์ไม่แตกต่างกัน

3. พฤติกรรมทางการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาที่เป็นอยู่จริงกับที่
ควรจะเป็นไม่แตกต่างกัน

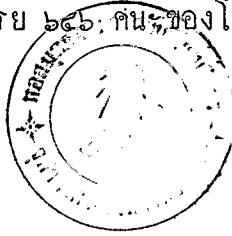
ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยนี้จะศึกษาพฤติกรรมทางด้านการบริหารงานของครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่หรือ
ผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมศึกษา ในพฤติกรรม 2 ด้านคือ Initiating Structure
และตาม Consideration ในการปฏิบัติงานบริหารการศึกษา 5 ประเภทคือ งานบริหาร
วิชาการ งานบริหารบุคคล งานบริหารกิจการนักเรียน งานบริหารต่างๆ ที่เกี่ยวกับความ
สัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชน และงานบริหารธุรการการเงิน และบริการต่างๆ
สำหรับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยนั้น จะศึกษาเฉพาะครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่หรือผู้อำนวยการ
และครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ปีการศึกษา 2519 ในภาคกลาง
จังหวัดที่เป็นกลุ่มตัวอย่างประชากรใดแก จังหวัดสมุทรปราการ ราชบุรี สระบุรี พระนคร-
ศรีอยุธยา และนครนายก

ข้อจำกัดของการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสอบถามที่สร้างขึ้นจำนวน 60 ข้อ เป็นเครื่องมืออย่าง
เดียวในการวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมทางการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในภาคกลาง

๒. การวิจัยครั้งนี้ใช้ผู้ตอบแบบสอบถามจากตัวอย่างประชากรเพียง ๒ กลุ่ม ซึ่งประกอบด้วย ผู้บริหาร ๒๑ คน และครู - อาจารย์ ๒๕ คน ของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในภาคกลางเท่านั้น

คำจำกัดความของคำต่าง ๆ ที่ใช้ในการวิจัย

- โรงเรียนมัธยมศึกษา หมายถึง โรงเรียนสายสามัญที่เปิดสอนตั้งแต่ชั้น มศ. ๑ - ๓ หรือ มศ. ๑ - ๕ สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ
- ผู้บริหารโรงเรียน หมายถึง ครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ หรือผู้อำนวยการ โรงเรียนมัธยมศึกษาสายสามัญ สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ
- ครู - อาจารย์ หมายถึง ผู้ทำหน้าที่เกี่ยวกับการสอน หรือบริการ และทำการสอน หรือให้บริการในโรงเรียนแห่งนั้น มาไม่น้อยกว่า ๑ ปี ซึ่งไม่ใช่ผู้ช่วยครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ หรือผู้อำนวยการ
- พฤติกรรมทางการบริหาร หมายถึง การกระทำรวมทั้งหาที่ผู้บริหารแสดงออก ให้ผู้ร่วมงานสามารถสังเกตเห็นได้ในการบริหารงาน และสามารถวัดเป็นความดีของพฤติกรรมได้
- พฤติกรรมด้าน Initiating Structure คือพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับ
๑. การชี้แจงการปฏิบัติงาน การจำแนกงาน การจัดสายการบังคับบัญชาให้ผู้ร่วมงานทราบอย่างชัดเจน
 ๒. การจัดตั้งโครงสร้างขององค์การ แจงให้ทราบว่ามีภารกิจติดกันอย่างไร แจงแผนงานต่าง ๆ อันเป็นภารกิจที่จะต้องปฏิบัติให้ผู้ร่วมงานทราบเพื่อให้

งานสำเร็จตามวัตถุประสงค์^{๑๒}

พฤติกรรมด้าน Consideration หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกซึ่งความ
เป็นมิตร ใจกว้างใจ ความนับถือซึ่งกันและกัน และ
สัมพันธ์ภาพอันอบอุ่นระหว่างผู้นำกับผู้ร่วมงาน และ
ระหว่างผู้ร่วมงานด้วยกัน^{๑๓}

ประโยชน์ที่ได้จากการวิจัย

๑. การวิจัยนี้จะช่วยให้ทราบถึงพฤติกรรมทางการบริหารด้านต่าง ๆ ของ
ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาภาคกลางในปัจจุบัน และที่ควรจะเป็น

๒. การวิจัยนี้จะ เป็นแนวทางในการคัดเลือกบุคคลเพื่อมาดำรงตำแหน่งผู้บริหาร
ของโรงเรียนมัธยมศึกษาในปัจจุบัน

๓. การวิจัยนี้จะ เป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในการปรับปรุง
ตนเองให้ดียิ่งขึ้น

วิธีดำเนินการวิจัย

๑. กลุ่มประชากร ประกอบด้วย ครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ ผู้อำนวยการ และครู
โรงเรียนมัธยมศึกษาในภาคกลาง ซึ่งมีเขตภายในท้องที่ ๒๔ จังหวัด ได้แก่ นครปฐม
นนทบุรี ปทุมธานี สมุทรปราการ สมุทรสาคร ราชบุรี เพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์
สุพรรณบุรี กาญจนบุรี สมุทรสงคราม ลพบุรี พระนครศรีอยุธยา อ่างทอง สิงห์บุรี

^{๑๒}John K. Hemphill, Alvin E. Coons, "Leader Behavior,"
in Roald F. Campbell, Russel T. Greggs. (eds.), Administrative
Behavior in Education, (New York : Harper & Brothers Publishers,
1975), p. 170.

^{๑๓}Ibid.

สระบุรี ชัยนาท ฉะเชิงเทรา ปราจีนบุรี ชลบุรี จันทบุรี ระยอง ตราด และ นครนายก

๒. กลุ่มตัวอย่างประชากร

๒.๑ ใช้ประชากรในจังหวัดที่สุ่มตัวอย่าง โดยเลือกจังหวัดมาวิจัยครั้งนี้ ประมาณร้อยละ ๒๐ ของจังหวัดที่มีอยู่ในภาคกลาง

๒.๒ อำเภอที่เป็นกลุ่มตัวอย่างประชากร ได้แก่ อำเภอที่เลือกมาร้อยละ ๕๐ ของอำเภอทั้งหมด จากแต่ละจังหวัดที่สุ่มตัวอย่างในข้อ ๒.๑

๒.๓ โรงเรียนมัธยมศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างประชากร ได้แก่โรงเรียนมัธยมศึกษาของอำเภอกลุ่มตัวอย่างจากข้อ ๒.๒ เลือกเอาอำเภอละ ๑ โรงเรียน

๒.๔ ครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ หรือผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมที่เป็นตัวอย่างประชากร เลือกจากโรงเรียนที่สุ่มตัวอย่างได้ในข้อ ๒.๓ โรงเรียนละ ๑ คน

๒.๕ ครูโรงเรียนมัธยมศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างประชากร เลือกจากโรงเรียนในข้อ ๒.๓ จำนวนร้อยละ ๕๐ ของครูในโรงเรียนที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนนั้น ๆ

๒.๖ การสุ่มตัวอย่างตามข้อ ๒ ใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามพฤติกรรมทางการบริหารที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง โดยอาศัยแนวจากแบบสอบถาม LBDQ (Leader Behavior Description Questionnaire) ซึ่งสร้างโดย แอนดรู ฮัลปิน (Andrew W. Halpin) และมีการแบ่งพฤติกรรมผู้บริหาร หรือผู้นำ ออกเป็นพฤติกรรม ๒ ด้าน คือ ด้าน Initiating Structure และด้าน Consideration ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบเลือกตอบ (Check list) และแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale)

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยจะนำแบบสอบถามไปสำรวจ และเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

จะวิเคราะห์ข้อมูลที่รวบรวมมาได้โดยสถิติร้อยละ ค่ามัธยฐาน เลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที่ (t - test)

ลำดับขั้นในการเสนอข้อมูล

บทที่ ๑ กล่าวถึงความเป็นมาของปัญหา วัตถุประสงค์ของการวิจัย ขอบเขตของการวิจัย ข้อจำกัดของการวิจัย คำจำกัดความของคำที่ใช้ในการวิจัย ประโยชน์ที่ได้จากการวิจัย และวิธีดำเนินการวิจัย

บทที่ ๒ จะกล่าวถึง เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งประกอบด้วยทฤษฎีต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับพฤติกรรมของผู้บริหาร ความหมายของผู้บริหาร ภาวะผู้นำ แบบของผู้นำ ลักษณะการเป็นผู้นำที่ดี พฤติกรรมความเป็นผู้นำ งานบริหารการศึกษา การใช้แบบสอบถาม LBDQ

บทที่ ๓ จะกล่าวถึง วิธีดำเนินการวิจัย ซึ่งประกอบด้วยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ลักษณะเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การสร้าง การลองใช้แบบสอบถามและการวิเคราะห์แบบสอบถาม วิธีรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล

บทที่ ๔ เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

บทที่ ๕ สรุปผลการวิจัยตลอดจนขอเสนอแนะ

ส่วนรายละเอียดของแบบสอบถามและอื่น ๆ จะเสนอไว้ในภาคผนวก

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย